

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри фінансів
і кредиту

Протокол № 1 від 02.09.2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної
роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

**УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ В ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ
робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)**

Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Освітній рівень	другий (магістерський)
Освітня програма	«Фінанси і кредит»

Статус дисципліни

Мова викладання, навчання та оцінювання

вибіркова

українська

Розробник:

к.е.н., доцент

Інна АЛЕКСЕЄНКО

В.о. завідувача кафедри
фінансів і кредиту

Світлана ЛЕЛЮК

Гарант програми

Ірина ЖУРАВЛЬОВА

Харків
2024

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Управління проєктами в фінансовій сфері» покликана поглибити знання та набути навичок майбутнього фахівця з фінансів щодо сучасних підходів в управлінні бізнес-процесами. Вимоги сучасності, функціонування відкритої та цифрової економіки, всеохоплюючі процеси поширення технологій та ідей, створюють нові виклики для бізнесу щодо змін форм його ведення. Однією з таких форм є проєктне управління, яке базується на системному підході до управління здебільшого обмеженими ресурсами та часом і спрямованого на забезпечення якості та ефективності реалізації бізнес-процесів.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Управління проєктами в фінансовій сфері» є формування вмінь та навичок застосування здобувачами системних знань щодо управління проєктами в сфері реалізації фінансової діяльності господарюючого суб'єкта в умовах обмеженості ресурсів на засадах планування, організації та контролю.

Завдання навчальної дисципліни «Управління проєктами в фінансовій сфері» полягає у набутті практичних навичок організації, планування, контролю та регулювання процесів управління проєктами в фінансовій сфері.

Об'єктом навчальної дисципліни є діяльність господарюючого суб'єкта у фінансовій сфері, що реалізується на засадах проєктного управління.

Предметом даної навчальної дисципліни є сукупність методів, засобів та інструментів управління проєктами в фінансовій сфері для забезпечення їх якості та ефективності.

Результати навчання та компетентності, які формує освітня компонента визначено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує освітня компонента

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
ПР04	ЗК1, ЗК4, СК7
ПР08	СК3, СК8
ПР09	ЗК5, СК3, СК6
ПР12	ЗК5, СК6
ПР15	СК11

де, ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними.

ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПР15. Застосовувати інструментарій BI (Business Intelligence) для організації швидкого доступу до різномірних даних з різних джерел, їх оброблення та наочну візуалізацію для підтримки прийняття фінансових рішень.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК11. Здатність забезпечити з використанням інструменту BI (Business Intelligence) швидкий доступ до різномірних даних з різних джерел, їх оброблення та наочну візуалізацію для підтримки прийняття фінансових рішень.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи управління проєктами в фінансовій сфері

Тема 1. Теоретичні засади управління проєктами в фінансовій сфері

Мета, завдання, предмет та об'єкт дисципліни. Основні риси, ознаки, властивості проєктів. Класифікація проєктів та їх характеристика. Функції та процеси проєктного менеджменту. Фази життєвого циклу проєкту. Учасники проєкту, чинники, які визначають їх склад. Специфіка управління проєктами розвитку в сфері публічних фінансів.

Тема 2. Система організації управління проєктами в фінансовій сфері. Інформаційні системи управління проєктами у фінансовій сфері

Організація системи управління. Проектування організаційної структури управління проєктами в фінансовій сфері. Управління проєктами з використанням зовнішньої та внутрішньої організаційної структури проєкту. Структура та зміст проєктного завдання, учасники його виконання. Управління календарним планом проєкту. Фінансове планування (бюджетування) проєкту. Інформаційні системи управління проєктами у фінансовій сфері. Система автоматизації управління проєктами Microsoft Project.

Змістовий модуль 2. Реалізація проєктної діяльності в фінансовій сфері

Тема 3. Оцінювання ефективності управління проєктами та джерел їх фінансування

Характеристика джерел фінансування проєкту. Формування структури джерел фінансування проєктної діяльності. Обґрунтування методів фінансування проєкту в фінансовій сфері. Методичний інструментарій оцінювання та аналізу показників виконання проєкту. Критерії оцінювання ефективності управління проєктами. Якісний та кількісний підходи до оцінювання ефективності управління проєктами в фінансовій сфері.

Тема 4. Управління вартістю проєктів у фінансовій сфері

Основні принципи управління ва

ртістю проєкту. Оцінка вартості проєкту. Проєктний бюджет. Оптимізація джерел фінансування проєкту. Система контролю дотримання параметрів проєкту. Інструментарій контролю проєктів. Методи контролю вартості проєкту. Контроль виконання календарних планів та бюджетів проєкту

Тема 5. Управління ризиками проєктів у фінансовій сфері

Сутність та види проєктних ризиків у фінансовій сфері. Причини виникнення та наслідки проєктних ризиків у фінансовій сфері. Фактори, що визначають рівень ризикованості проєкту. Якісний та кількісний аналіз ризиків проєктів. Методи управління щодо мінімізації ризиків реалізації проєктів у фінансовій сфері.

Перелік практичних (семінарських) та лабораторних занять / завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) та лабораторних занять за навчальною дисципліною

Назва теми	Зміст
Тема 1.	Практичне заняття за темою: Проєктування продукту в фінансовій сфері на засадах системного підходу Лабораторна робота №1. Використання CASE-засобів для функціонального моделювання процесів управління проєктами в фінансовій сфері
Тема 2.	Практичне заняття за темою: Фінансове планування та розробка календарного графіку проєкту Лабораторна робота №2. Управління проєктами в фінансовій сфері засобами Microsoft Project

Тема 3.	Практичне заняття за темою: Фінансове планування та оцінка ефективності управління проектами в фінансовій сфері Лабораторна робота № 3. Бюджетування та визначення вартості проектів у фінансовій сфері засобами Microsoft Project
Тема 4.	Практичне заняття за темою: Оцінка ефективності управління вартістю проектів в фінансовій сфері та джерел їх фінансування Лабораторна робота № 4. Планування та виконання робіт за проектами в фінансовій сфері засобами Microsoft Excel
Тема 5.	Практичне заняття за темою: Кількісна оцінка ризиків управління проектами в фінансовій сфері

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми	Зміст
Тема 1.	Здійснити проектування продукту в фінансовій сфері на засадах системного підходу з використання CASE-засобів
Тема 2.	Відтворити мережевий графік реалізації проекту, визначити критичні роботи та резерв часу на виконання задач проекту
Тема 3.	Виконати діагностичні та тестові завдання щодо оцінювання ефективності управління проектами в фінансовій сфері
Тема 4.	Виконати діагностичні та тестові завдання щодо оцінювання вартості проектів в фінансовій сфері
Тема 5.	Підготувати компетентнісно-орієнтоване завдання, яке містить фінансовий розділ бізнес-плану проекту

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) та лабораторних занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного

характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, ознайомлювальні (початкові) ігри, метод проектної роботи, комп'ютерні симуляції.

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як: проблемна лекція (Тема 1), словесні (Тема 2), інструктивна лекція (Теми 3, 4, 5).

Наочні (демонстрація (Теми 1, 2, 3, 4, 5).

Практичні (лабораторні заняття (Теми 1, 2, 3, 4) та практичні заняття (Теми 1, 2, 3, 4, 5)).

Практичні заняття за темами побудовані на використанні кейс-методів, які супроводжуються застосуванням також методів мозкового штурму та модерації.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти. Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену (іспиту).

Складання семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) – 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним – 25 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль. Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

робота в групі на лекції – максимально 10 балів;

захист лабораторних робіт – 16 балів;

виконання поточних контрольних робіт – 15 балів;

виконання компетентісно-орієнтованого завдання – 9 бали;

колоквіум – 10 балів.

Семестровий контроль: Екзамен (40 балів).

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Освітньо-професійна програма «Фінанси і кредит».
Семестр I
Навчальна дисципліна «Управління проєктами в фінансовій сфері»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Завдання 1 (стереотипне завдання, 12 балів). Визначити ефективність використання позикового капіталу компанії за перший і другий роки (періоди впровадження проєкту) за наявності таких даних. У першому році прибуток компанії становив 7923 тис. дол.; власний капітал – 22,7 млн. дол., запозичений капітал – 28,5 млн. дол., середньозважена вартість позикового капіталу 7,7 %.

У другому році прибуток компанії становив 6933 тис. дол.; власний капітал – 21,8 млн. дол., запозичений капітал – 26,7 млн. дол., середньозважена вартість позикового капіталу 8,4 %.

Завдання 2 (діагностичне завдання, 13 балів) Компанія з управління активами приймає рішення щодо можливості вкладання 1,6 млн у.о. Із запропонованих на ринку проєктів було обрано два.

Перший проєкт передбачає отримання чистих грошових потоків за доходами наприкінці кожного року (тис. у.о.): 580; 520; 710; 590 при одноразовому вкладанні капіталу.

Другий проєкт передбачає поетапне вкладання капіталу на початку першого та другого років у співвідношенні 60/40 відповідно. Чисті грошові потоки за доходами від реалізації такого проєкту мають скласти однакові суми у розмірі 550 тис. у.о.

Доведіть необхідність та доцільність участі в одному з проєктів за умови, що прийнятна норма альтернативної дохідності складає 18 %.

Завдання 3 (евристичне завдання, 15 балів). Ви фахівець з інвестиційного аналізу, Вам необхідно ухвалити рішення, щодо купівлі/продажу цінних паперів. Ви налаштовані на придбання акцій компанії Google за ціною 2520 доларів, з метою сформувати дохід на курсовій різниці при продажу в кінці дня за ціною 2550 доларів. Аналіз волатильності фондового ринку доводить, що за сприятливих умов зростання ціни Ви зможете реалізувати 100, 200, 300 або 400 акцій компанії. Попередній досвід виконання домовленостей із придбання акцій потенційними інвесторами, доводить, що за умови зростання ціни акцій компанії Google вони готові придбати 100 одиниць акцій з вірогідністю 30 %, 200 одиниць – 28 %, 300 – 24 %; 400 – 18 %.

Існує певна вірогідність того, що ціна на акції впаде і за наявного форвардного контракту Ви зобов'язані продати надлишок акцій за ціною 2450 доларів. Обґрунтуйте доцільність придбання певної кількості акцій за наявного ризику. Надайте можливі варіанти оптимістичного та песимістичного розвитку подій.

Критерії оцінювання

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ РОБОТИ з ДИСЦИПЛІНИ «Управління проєктами в фінансовій сфері»

Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування здобувачами компетентностей.

Кожен екзаменаційний білет складається із 3 ситуаційних задач (стереотипного, діагностичного та евристичного завдання), які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки здобувача і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання стереотипного завдання (завдання 1)

Бал	Критерії оцінювання
1-6	Завдання вирішено з помилками, наведено первинні пояснення щодо методичних основ визначення шуканих величин. Розпочаті первинні розрахунки, відсутність або розрахований з помилками результат розв'язання завдання. Відсутні обґрунтовані висновки щодо ухвалення управлінського рішення.
7-11	Завдання вирішено з несуттєвими помилками, наведено пояснення щодо методичних основ визначення шуканих величин. Розпочаті та завершені розрахунки, наявний результат розв'язання завдання. Відсутні обґрунтовані висновки щодо ухвалення управлінського рішення.
12	Завдання виконано вірно всі дії за правильним алгоритмом. Наявні обґрунтовані висновки щодо ухвалення управлінського рішення.

Критерії оцінювання діагностичного завдання (завдання 2)

Бал	Критерії оцінювання
1-7	Завдання вирішено з помилками, наведено первинні пояснення щодо методичних основ визначення шуканих величин. Вхідні дані для розв'язання завдання діагностовано не повністю, з допущенням помилок, що надалі вплинуло на невірний результат. Відсутні обґрунтовані висновки щодо ухвалення управлінського рішення.
8-12	Завдання вирішено з несуттєвими помилками, чітко представлено алгоритм розв'язання завдання. Вхідну інформацію для аналізу діагностовано вірно. Розпочаті та завершені розрахунки, наявний результат розв'язання завдання. Відсутні обґрунтовані висновки щодо ухвалення управлінського рішення.
13	Завдання виконано вірно всі дії за правильним алгоритмом. Наявні обґрунтовані висновки щодо ухвалення управлінського рішення.

Критерії оцінювання евристичного завдання (завдання 3)

Бал	Критерії оцінювання
1-7	Здобувач стикається зі значними труднощами при аналізі економічних явищ і процесів, виявляє здатність до викладення думки на елементарному рівні. В завданні допущені математичні помилки або відсутня вірна відповідь. Відсутні обґрунтовані висновки щодо ухвалення управлінського рішення.

8-13	При виконанні завдань здобувач застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Припускається наявність незначних арифметичних помилок, але методичний підхід до вирішення завдання є вірним (тобто припущені неточності у розрахунках певних показників), використано типовий алгоритм з частковим поясненням. Відсутні обґрунтовані висновки щодо ухвалення управлінського рішення.
14-15	Завдання виконано з використанням типового алгоритму, з чітким роз'ясненням обраного методу ухвалення ризикового рішення. При виконанні завдань здобувач застосовує системні знання навчального матеріалу, робить аргументовані та обґрунтовані висновки щодо отриманих результатів. При розкритті запитання дотримано логіку, структуру та стиль викладення матеріалу, обґрунтовану позицію автора щодо ухвалення управлінського рішення в умовах невизначеності, наведено основні напрямки її вирішення.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів)

Рекомендована література

Основна

1. Алексєєнко І. І. Інвестування [Електронний ресурс] : навч. посіб. / І. І. Алексєєнко, О. В. Слущка ; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. - 205 с. – <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/23736>.
2. Блага Н. В. Управління проєктами : навч. посібник / Н. В. Блага. – Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ. – 2021. – 152 с.
3. Правила інвестування Воррена Баффета. Як зберігати та примножувати капітал = Warren Buffett's Ground Rules [Текст] / Джеремі С. Міллер ; пер. з англ. Є. Мірошниченко. – Київ : Букшеф, 2023. – 315 с.
4. Настанова РМВОК. Сьоме видання. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pmiukraine.org/pmbok7>.
5. Хігні Д. Основи управління проєктами / Д. Хігні. – Харків: Фабула. – 2020. – 272 с.

Додаткова

6. Aleksieienko I. Modeling business processes of making financial decisions using digital technologies / I. Aleksieienko, S. Leliuk. - Transformational economy: theoretical and practical aspects : Collective monograph. – Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2024. – P. 383-402. – Access mode: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/35238>.
7. Pronoza P. Optimization of business processes in investment using automation technology, financial calculations, and risk assessment methods / P. Pronoza, V. Chernyshov, Ye. Malysenko and other // Transfer of technologies:

industry, energy, nanotechnology. – 2023. – Vol. 2. – No. 13 (122). – P. 102-113. – Access mode: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29764>.

8. Vnukova N. Information-analytical support to business processes for making investment decisions / N. Vnukova, I. Aleksieienko, S. Leliuk and other // Eastern-European Journal of Enterprise Technologies. – 2024. - №3 (129). - P. 23-33. – Access mode: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/33651>.

9. Алексеевко І. І. Інформаційне забезпечення управління проектами в фінансовій сфері / І. І. Алексеевко, С. В. Лелюк С. В. // Управління проектами: проектний підхід в сучасному менеджменті: матеріали XI міжнар. науково-практ. конф. фахівців, магістрантів, аспірантів та науковців. – Одеса: ОДАБА, 2020. – С. 13-18. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/26132>

10. Алексеевко І. І. Управління проектами та вартістю підприємства в умовах цифровізації: аналіз бізнес-процесів і візуалізація фінансових даних / І. І. Алексеевко, С. В. Лелюк, О. П. Полтініна // Цифрова економіка як фактор економічного зростання держави : колект. монографія. – Херсон : Гельветика, 2021. – С. 80-98. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/27824>.

11. П'ятничук І. Інформаційні системи в управлінні проектами: онлайн-платформи і сервіси [Електронний ресурс] / І. П'ятничук // Економіка та суспільство. – 2022. – №42. Режим доступу – <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-21>

Інформаційні ресурси:

12. Casual: Visual and Simple Online Project Management Tool [Електронний ресурс] // Офіційний сайт. – Режим доступу: <https://casual.pm/>

13. Створення проекту в класичній програмі Project [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://surl.li/nbjusm>.

14. Сайт персональних навчальних система Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=5468>